

SXEDIO.F24

13.5.1946: Η ΠΡΟΕΚΚΛΟΓΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ 1946 ΠΑΙΡΝΕΙ ΦΩΤΙΑ ΜΕ ΒΑΡΙΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΕΜΙΣΤΟΚΛΗ ΔΕΡΒΗ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΚΛΗΡΙΔΗ

Την ανακοίνωση των εκλογικών συνδυασμών και των προγραμμάτων της Δεξιάς και της Αριστεράς στις **12 Μαΐου 1946** για τις δημοτικές εκλογές, ακολούθησε σκληρός προεκλογικός αγώνας.

Στις **12 Μαΐου**, ημέρα που ο Δέρβης δημοσίευσε το πρόγραμμά του μίλησε παράλληλα και σε δημόσια συγκέντρωση από τον εξώστη του σπιτιού του Αιμίλιου Ταβερνάρη στην Πλατεία Μεταξά, μετέπειτα πλατεία Ελευθερίας.

Όταν άχισε να μιλά όμως **200** πρόσωπα, που ανήκαν στον αντίπαλο συνδυασμό, άρχισαν να κάμνουν θόρυβο με αποτέλεσμα να αναγκάζεται να μιλά πολύ δυνατά.

Ο Δέρβης στην ομιλία του αναφέρθηκε στο εθνικό θέμα και είπε ότι "η επίλυσις του εθνικού μας ζητήματος και η εθνική μας αποκατάστασις θα είναι ο καθοδηγητήριος φάρος πάσης δράσεως".

Επίσης σχολίασε την πρόταση της Αριστεράς για συνεργασία και εθνική ενότητα και είπε ότι "ο λαός ήτο ενωμένος και εδημιουργήθη υπό των κομμουνιστών ζήτημα ίνα χρησιμοποιηθή ως παγίς, όπως εζήτησαν να μας παγιδεύσουν κατά τας συσκέψεις εις Αρχιεπισκοπήν, όπως επαγιδεύθη ο Παπανδρέου εις τον Λίβανον".

Ο Θεμιστοκλής Δέρβης χαρακτήρισε το σύνθημα της Αριστεράς για εθνική ενότητα σαν "Δούρειο Ιππο".

Για τα δημοτικά προβλήματα είπε σύμφωνα με το "Νέο Κυπριακό Φύλακα" της **14ης Μαΐου 1946:**

"Αναλύων το πρόγραμμα του ετόνισεν ότι η άρσις των περιορισμών λόγω της λήξεως του πολέμου θα επιτρέψη νέας εξορμήσεις. Θα καταβληθή προσπάθεια διά την βελτίωσιν της υδατοπρομηθείας, θα ιδρυθώσιν

εντός του θέρους δημόσιοι λουτήρες εντός του παλαιού δημαρχείου, θα κτισθούν περισσότεραι κρήναι, εις τας πτωχότερας συνοικίας, περί τας αρχάς Ιουλίου θα αρχίση η λειτουργία των τριών παραρτημάτων των δημοτικών Αγορών εις Αγ. Ομολογητάς, Καλλιθέαν και Χρυσούπολιν, ομού μετά των ενοικιασθέντων μαγαζίων εις Νεάπολιν.

Διαψεύδομεν κατηγορηματικώς ότι θα ακυρωθούν αι άδειαι των συνοικισμών παντοπωλείων. Ολοι οι έξω των τειχών δρόμοι θα είναι εις άριστην κατάστασιν μέχρι του προσεχούς Σεπτεμβρίου και θα ηλεκτροφωτισθούν μόλις φθάσουν τα αναγκαία υλικά. Το κτίριον του παλιού δημαρχείου θα χρησιμοποιηθή ως Νηπιοκομικός σταθμός και λαϊκόν ιατρείον διά τους πτωχούς. Το σχέδιον πολεοδομικής ανοίγει νέους ορίζοντας δράσεως. Μελετάται η ενοικίασις του παρά την Παλλουριώτισαν στρατιωτικού νοσοκομείου, το οποίον θα χρησιμοποιηθή προς διαμονήν **800** προσώπων άνευ κέρδους διά τον δήμον, η δε άμεσος ανέγερσις πολυκατοικιών, θα τελή υπό σταθεράν μελέτην. Ηρχισεν ήδη η εφαρμογή του σχεδίου εξωραϊσμού, το οποίον εξεπονήθη προ έτους υπό ειδικών. Εκάστος των προμαχώνων θα παραχωρηθή εις ένα σχολείον, διά σχολικούς κήπους. Το πρώην απομονωτήριον θα χρησιμοποιηθή ως "Μέλαθρον Ευγηρίας" το πτωχοκομείον δε θα διευρυνθή και θα αποκτήση αίθουσαν νοσοκομείου.

Το κοινωνικόν μέρος του προγράμματος μας θα αποβλέψη εις την ευημερίαν του συνόλου και την βελτίωσιν των όρων ζωής της εργατικής τάξεως".

Ο συνδυασμός του Κληρίδη οργάνωσε την πρώτη του προεκλογική συγκέντρωση στη Λευκωσία την επομένη **13 Μαΐου 1946** με κύριους ομιλητές τους Ιωάννη Κληρίδη και Πυγμαλίωνα Ιωαννίδη στο Μαγικό Κήπο.

Ο Κληρίδης αφού ανέπτυξε το πρόγραμμα του συνδυασμού του κάλεσε το λαό σε ομόνοια και συνεργασία για προώθηση όπως είπε της εθνικής μας υποθέσεως (Ανεξάρτητος **14.5.46**):

"Ζητούμεν ομόνοιαν του λαού. Εκείνοι υποδαυλίζουν το ταξικόν μίσος. Ζητούμεν κοινήν προσπάθειαν εις το εθνικόν απελευθερωτικόν μας έργον. Ποία είναι η ορθή γραμμή. Η ιδική μας ασφαλώς γραμμή. Αγωνιζόμεθα διά να κατευνάσωμεν τα κομματικά πάθη και όλοι ηνωμένοι να εργασθώμεν διά την καλλιτέρευσιν της τύχης μας τόσον από εθνικής όσον και από κοινωνικής απόψεως. Η αντίθετος μας παράταξις σκιαμαχεί. Επισειεί τον κομμουνιστικόν κίνδυνον. Μας κατηγορεί ότι γινόμεθα γεφύρι διά να περάση ο κομμουνισμός.

Απαντώμεν όχι. Είμεθα γεφύρι για να περάση όλος ο λαός ηνωμένος εις τον δρόμον της προόδου και της γενικής ευημερίας. Δεν κατήλθαμεν εις τον αγώνα διά να υποστηρίξωμεν οιανδήποτε κοινωνικήν θεωρείαν. Εκαστος ας έχη τας προτιμήσεις του. Είμεθα εδώ διά την αλληκατανόησιν και συνεργασίαν διά το κοινόν καλόν.

Η αντικομμουνιστική προπαγάνδα πάνω εις την οποίαν οι αντίθετοι μας ζητούν να στηρίξουν την εκλογήν των είναι και άκαιρος και ασύνετος και επιζημία και δονκιχωτική. Η ηγεσία του ΚΕΚ θέλει να λέγει ότι υποστηρίζομεν τους Κομμουνιστάς. Οι Κομμουνισταί δεν μας εζήτησαν να τους υποστηρίξωμεν. Οι κομμουνισταί εζήτησαν, συνεργασίαν, διότι πρώτοι επίστευαν και διεκήρυξαν ότι η εθνική σύνεσις επιβάλλει να προχωρήσωμεν όλοι ηνωμένοι εις τον απελευθερωτικόν μας αγώνα και εις την διεκδίκησιν των δικαίων μας. Ο αγών μας χρειάζεται την βοήθειαν ΟΛΩΝ. Ο αγών μας είναι αγών ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ του λαού και εις τον αγώνα αυτόν πρέπει να δεχθώμεν την βοήθειαν παντός. Είναι φανερόν ότι είναι ολέθριον σφάλμα να αποκλείωμεν από τον αγώνα μας, μίαν μεγάλην μερίδα του λαού".

Μετά τον Ιωάννη Κληρίδη μίλησε ο υποψήφιος του Συνδυασμού Παυγμαλίων Ιωαννίδης που παρέθεσε απόσπασμα της ομιλίας του Θεμιστοκλή Δέρβη προς τον Πάλαμερ στις **28 Απριλίου 1939** που είπε:

" Δεν αμφιβάλλομεν ποσώς εξοχώτατε ότι και μακράν των ακτών της ιστορικής Νήσου μας

ευρισκόμενος θα μας ενθυμείσθε και θα εκακολουθήσετε δεικνύοντες το αυτό θερμόν ενδιαφέρον και συμπάθειαν διά την ευημερίαν της".

Ο ομιλητής απευθυνόμενος στους παρευρεθέντες κατέληξε:

"Ψηφίζοντας μας, ψηφίζεις τας αρχάς σου, τον εαυτό σου, τον ίδιον. Ψηφίζοντας μας ψηφίζεις την ενότητα την αγάπην, την ομόνοιαν. Ψηφίζοντας την ενότητα ψηφίζεις την δράσιν διά την Ενωσιν, την Ενωσιν με την Μητέρα Ελλάδα".

Στη συνέχεια μίλησε και ο Μιλτιάδης Χριστοδούλου, στέλεχος του ΑΚΕΛ και υποψήφιος για το δημοτικό συμβούλιο Λευκωσίας, ο οποίος ζητωκραύγασε υπέρ του συνδυασμού και της εθνικής αποκατάστασις της Κύπρου.

Οι υποψήφιοι των δύο παρατάξεων όργωσαν τη Λευκωσία και οργάνωσαν διάφορες συγκεντρώσεις και ομιλίες τόσο στο κέντρο όσο και στα προάστια, ενώ παράλληλα ο Δέρβης, ως ηγετικό στέλεχος της Δεξιάς πήγαινε σαν τον καλούσαν και σε εκδηλώσεις άλλων πόλεων, καθώς άρχισε και σ'αυτές ο προεκλογικός αγώνας.

Ο Δέρβης, γνωστός για τη γλώσσα που χρησιμοποιούσε, ήταν ασυγκράτητος σε φράσεις εναντίον της Αριστεράς και του Ιωάννη Κληρίδη. Χρησιμοποιούσε μέχρι βρισιές και χυδαίες φράσεις που ακόμα και αυτές οι εφημερίδες που τον υποστήριζαν αρνούνταν να τις δημοσιεύσουν.

Σε μια ομιλία του μάλιστα στη Λεμεσό ο Δέρβης είπε σύμφωνα με τον Ιωάννη Κληρίδη: "Εγώ έδεσα το γάδαρον μου. Κουρδίζω τους πελλοχωραϊτες εναντίον του Κομμουνισμού και θα με βγάλουν δήμαρχον".

Εξάλλου στις 12 Μαΐου στην πρώτη του προεκλογική συγκέντρωση στη Λευκωσία, στην πλατεία Μεταξά είχε προβεί σε ένα πραγματικό υβρεολόγιο εναντίον των αντιπάλων του και ιδιαίτερα εναντίον του Κληρίδη.

Ο Δέρβης χρησιμοποίησε τις πιο κάτω φράσεις κατά τον "Ελεύθερο Τύπο" της 13ης Μαΐου εναντίον της

Αριστεράς:

"Σεσημασμένοι

πεμπτοφαλαγγίται", "πατταξιήδες", "τζεγγένηδες", "καμουφλαρισμένα ανθρωπάρια", "βρυκόλακες της εικοσάρας", "σλαυόσποροι", "τίτσιροι καράολοι", "ασήμαντοι ανθρωπάκοι".

Ο Δέρβης χαρακτήρισε τον Ιωάννη Κληρίδη ως "ηγέτη του τζιεγκενοχωρίου" και "ταγκαλάκκην τριάστερον".

Η δημοσίευση των όσων είχε αναφέρει ο Δέρβης προκάλεσε την αντίδραση του συνδυασμού του που αναγκάστηκε να διαυκρινίσει ότι ο Δέρβης δεν απεκάλεσε τον Κληρίδη "ηγέτη του τζιεγκενοχωρίου" αλλά μίλησε γενικά για "τζεγκένηδες" και "πατταξιήδες".

Ανέφερε ο Εθνικός Συνδυασμός του Δέρβη σε ανακοίνωση του:

"Επειδή "Κυπριακός Τύπος" κακοβούλως αναφέρει εις την έκδοσιν του και της 13ης τρέχοντος ότι ο κ. Θεμ. Δέρβης κατά την ομιλίαν του της παρελθούσης Κυριακής απεκάλεσε τον κ. Ιωάννην Κληρίδην "ηγέτην" του τζιεγκενοχωρίου" και τούτο δια να μετατρέψη όλους τους δεδηλωμένους εναντίον του Κομμουνισμού πατριώτας αγρότας υπέρ της παρατάξεως του κ. Κληρίδη, ο Εθνικός Συνδυασμός ευρίσκεται υποχρεωμένος να διαψεύση κατηγορηματικώς την συκοφαντίαν ταύτην, η οποία αποβλέπει εις την ευθυνοτέραν ψηφοθηρίαν μ' ένα τόσον ταπεινόν προκελογικόν τερτίπι ενός εκ των θαυμασίων εκφραστικών οργάνων του κ. Κληρίδη. Ιδού επί λέξει τι είπομεν εις την παράγραφον εκείνην: "Χρειάζεται όμως να εξευρεθή και ο παραλής ο Μαικήνας, ο Συγγρός ή ο Αβέρωφ. Με παταξήδες και τζιεγκένηδες δουλειά σωστή δεν μπορεί να γίνη. Φωνάζουν "κάτω η δωροδοκία και οι εστιάσεις και η διαφθορά των συνειδήσεων" αλλ' εις την μελέτην των καταλόγων των μερικοί παράγοντες σημειώνουν τους αμφιταλαντευομένους, τους μισοκκέρτηδες, διά να γυρίσουν τον καθένα με

μίας φρεσκοσιδερωμένη Λιρούδαν".

Σε μια ομιλία του ("Κυπριακός Τύπος" 16.5) ο Κληρίδης απάντησε στις κατηγορίες του Δέρβη και είπε ότι με τη συνεργασία του με την Αριστερά γινόταν γεφύρι για να περάσει όλος ο λαός ενωμένος στο δρόμο της προόδου. Είπε ο Κληρίδης:

"Κύριοι,

Σας εκαλέσαμεν εις συγκέντρωσιν ταύτην διά να σας αναπτύξωμεν και προφορικώς το εκλογικόν μας πρόγραμμα και να καταστήσωμεν σαφή την θέσιν του εκλογικού μας αγώνα.

Σε τρία έγγραφα τα οποία εδημοσιεύσαμεν ήδη διά του τύπου και εκυκλοφόρησαν εις φυλλάδια εξεθέσαμεν τον σκοπόν διά τον οποίον κατερχόμεθα εις τον εκλογικόν αγώνα, τα συνθήματα του αγώνα μας και το εκλογικόν μας πρόγραμμα.

Την 11ην Απριλίου διά φυλλαδίου, το οποίον εκυκλοφόρησα εξήγησα τους λόγους οι οποίοι με εξηνάγκασαν να ηγηθώ συνυδασμού Εθνικής Συνεργασίας. Είχον προηγουμένως καταβάλει κάθε προσπάθειαν προς επίτευξιν συνεννοήσεως και συνεργασίας ολοκλήρου του λαού τουλάχιστον επί του εθνικού μας ζητήματος. Την ιδίαν προσπάθειαν κατέβαλον και άλλοι επίλεκτοι πολίται εξ όλης της Κύπρου. Ολοι αι προσπάθειαι ετορπιλλίσθησαν υπό του Εθνικού Κόμματος και εναυάγησαν. Ο λόγος είναι ευνόητος. Το Εθνικόν Κόμμα διξεδίκησε το μονοπώλιον του πατριωτισμού και δεν εδέχθη συνεργασίαν. Διότι δεχόμενον τοιαύτην εφοβείτο μήπως χάση το μόνον εκλογικόν τερτίπι το οποίον είχε να χρησιμοποιήση κατά τας επικειμένας δημοτικές εκλογάς, το μονοπώλιον του πατριωτισμού.

Ούτω εδημιουργήθη μια εθνοκτόνος κατάστασις. Το εθνικόν συμφέρον εθυσιάζετο εις το κομματικόν συμφέρον. Η συνεργασία επί του εθνικού μας ζητήματος απεκλείσθη διότι οι αποτελούντες την εργατικήν παράταξιν εθεωρήθησαν ως εθνικοί λεπροί. Συνεργασία όμως επί άλλων ζητημάτων ήτο ευπρόδεκτος.

Ο αποκλεισμός της συνεργασίας εγίνετο απλώς

μόνον διά τας δημορχειακάς εκλογάς κυρίως της πρωτευούσης. Χαρακτηριστικά έθεσε το ζήτημα ο Γενικός Γραμματεύς του Εθνικού Κόμματος κ. Δέρβης εις μίαν αριστοκρατικήν εσπερίδα εν Λεμεσώ εις την οποίαν παρυρέθη ως προσκεκλημένος και εις την οποίαν εγένετο λόγος περί δημοτικών εκλογών. "Εγώ είπεν ο κ. Δέρβης, έδεσα τον γάδαρον μου. Κουρδίζω τους πελλοχωραίτες εναντίον του Κομμουνισμού και θα με βγάλουν δήξαρχον".

Αυτό είναι ολόκληρον το μοτίβο του Εθνικού Κόμματος. Είναι φανερόν ότι το κόμμα τούτο δεν ιδρύθη ούτε υφίσταται διά την προωθησιν του εθνικού μας ζητήματος. Ιδρύθη και υφίσταται απλώς ως μια ομάς φανατισμένων ανθρώπων υπό την ηγεσίαν του κ. Δέρβη χάριν των δημοτικών εκλογών. Και χάριν αυτών των εκλογών επροτίμησεν αντί της συνεννοήσεως και συνεργασίας την διάσπασιν του λαού, και των υποδαυλισμόν του ταξικού μίσους προς φανεράν βλάβην της εθνικής μας υποθέσεως. Την εθνοκτόνον ταύτη κατάστασιν απεφάσισα να αντιμετωπίσω. Και διά της προκηρύξεως μου της **11ης Απριλίου 1946**.

Εχετε υπ' όψιν σας, κύριοι τον σκοπόν μας και τα συνθήματά μας. Ο σκοπός μας δεν είναι να καταλάβωμεν το αξίωμα. Ο σκοπός μας είναι καταλαμβάνοντες το αξίωμα να επιβάλωμεν την αλληλοκατανόησιν των τάξεων και την συνεργασίαν του λαού εις την λύσιν όλων των προβλημάτων του. Τα συνθήματά μας είναι απολύτως ηθικά.

Εχετε αφ' ετέρου τον σκοπόν και τα συνθήματα της αντιθέτου παρατάξεως. Ο κύριος σκοπός των είναι η διατήρησις της δημοτικής εξουσίας και η εκμετάλλευσις αυτής προς όφελος μιας μερίδος του λαού. Τα συνθήματα των είναι πολιτικώς ανήθικα. Μίσος κατά της εργατικής τάξεως. Φανατισμός κατά των αντιθέτων. Εξαγορά ψήφων με το χρήμα, το οποίον διαθέτουν άφθονον. Μονοπωλιακή εκμετάλλευσις της θρησκείας της οικογένειας και της πατρίδος.

Εχετε να εκλέξετε μεταξύ των σκοπών και των συνθηκών των δύο παρατάξεων. Της ιδικής των και της

ιδικής μας. Και η εκλογή σας είναι εύκολος. Είς την παράταξιν την ιδικήν σας βλέπετε τας δυνάμεις του φωτός. Είς την αντίθετον παράταξιν έχετε συγκεντρωμένας όλας τας δυνάμεις του σκότους. Μίσος, φανατισμόν, πολιτικήν διαφθοράν, διαίρεσιν του λαού, αλληλοφάγωμα, θρησκευτικήν υποκρισίαν, πατριωτισμόν, φαρισσαϊσμόν. Αποβάλετε τον φανατισμόν και εξετάσετε την θέσιν διά την οποίαν αγωνιζόμεθα και την θέσιν της αντιθέτου παρατάξεως. Αγωνιζόμεθα διά την συνένωσιν των προσπαθειών του λαού. Εκείνοι αγωνίζονται διά την διάσπασιν.

Ζητούμεν ομόνοιαν του λαού. Εκείνοι υποδαυλίζουν το ταξικόν μίσος. Ζητούμεν κοινήν προσπάθειαν εις τον απελευθερωτικόν μας έργον. Εκείνοι την αποκρούουν.

Ποία είναι η ορθή γραμμή;

Είναι φανερόν ότι η δική μας είναι ορθή γραμμή.

Η γραμμή μας είναι να κατευνάσωμεν τα κομματικά πάθη και όλοι ηνωμένοι να εργασθούμεν διά την καλύτερευσιν της τύχης μας τόσον από εθνικής όσον και από κοινωνικής απόψεως.

Η αντίθετος μας παράταξις σκιαμαχεί. Επισείει τον κομμουνιστικόν κίνδυνον. Δεν τολμά να μας κατηγορήση ως κομμουνιστάς. Μας κατηγορεί ότι γινόμεθα γεφύρι διά να περάση ο κομμουνισμός. Απαντώμεν όχι. Είμεθα γεφύρι για να περάση όλος ο λαός ηνωμένος εις τον δρόμον της προόδου και της γενικής ευημερίας. Δεν κατήλαμεν εις τον αγώνα διά να υποστηρίξωμεν οιανδήποτε κοινωνικήν θεωρίαν. Εκαστος ας έχη τας προτιμήσεις του. Είμεθα εδώ διά την αλληλοκατανόησιν και συνεργασίαν διά το κοινόν καλόν.

Θα ήθελα να εξετάσητε πόσον άκαιρος, ασύνετος και επιζημία και δονκιχωτική είναι η αντικομμουνιστική προπαγάνδα πάνω εις την οποίαν οι αντίθετοι μας ζητούν να στηρίξουν την εκλογήν των.

Εν πρώτοις είναι άκαιρος. Οι κομμουνισταί δεν

ζητούν να καταλάβουν την αρχήν. Απεναντίας ζητούν συνεργασίαν. Και εκεί ακόμη όπου είχαν την εξουσίαν εις τας χείρας των καθώς εις την Αμμόχωστον και εις την Λεμεσόσιν εζήτησαν από το Εθνικόν Κόμμα πρόσωπα διά να περιλάβουν εις τους συνδυασμούς των. Επεδίωξαν συνεργασίαν με το Εθνικόν Κόμμα. Εδώ οι υποψήφιοι του Συνδυασμού Εθνικής Συνεργασίας δεν είναι κομμουνισταί. Δέχονται όμως την υποστήριξιν οιοσδήποτε εις οιοσδήποτε κόμμα, φυλήν ή θρήσκεια και αν ανήκη. Συνεπώς οι αντίπαλοι μας ακαίρως σκιαμαχούν εναντίον κομμουνιστικού κινδύνου.

Επειτα η σκιαμαχία των είναι ασύνετος. Ο κ. Ρέντης τέως υπουργός των Εξωτερικών της Ελλάδος εις το συνέδριον των Ηνωμένων Εθνών, όταν συνεζητείτο το ζήτημα της αποχώρησης των Βρετανικών στρατευμάτων εξ Ελλάδος πολύ συνετά εδήλωσεν ότι η Ελλάς επιθυμεί εξ ίσου την φιλίαν της Μεγάλης Βρετανίας και της Σοβιετικής Ενώσεως. Και αυτός ο νυν πρωθυπουργός της Ελλάδος κ. Τσαλδάρης επισήμως εδήλωσεν ότι η Ελλάς επιθυμεί να γίνη η γέφυρα συνεννοήσεως μεταξύ Μεγάλης Βρετανίας και Σοβιετικής Ενωσης. Ούτε ο κ. Ρέντης ούτε ο κ. Τσαλδάρης είναι κομμουνισταί. Η πολιτική σύνεσις όμως επέβαλεν εις αυτούς να κάμουν τας δηλώσεις τας οποίας έκαμαν. Αλλ' οι αντίπαλοι μας δεικνύουν ότι στερούνται και αυτής της στοιχειώδους πολιτικής συνέσεως.

Περιπλέον η κατά του κομμουνισμού σκιαμαχία των αντιπάλων μας είναι επιζημία διά το Έθνος. Υπό τας σημερινάς περιστάσεις έχομεν ανάγκην της φιλίας και υποστηρίξεως των ισχυρών διά την υποστήριξιν των εθνικών μας διεκδικήσεων. Και είναι επιζημιον διά τα εθνικά μας συμφέροντα να καταφερώμεθα ανευθύνως εναντίον οιοσδήποτε ισχυρού κράτους και να προκαλούμεν την εχθρότητα του εναντίον μας. Την συνετήν γραμμήν μας την έδωσαν οι υπεύθυνοι της Ελληνικής Κυβερνήσεως. Θα είναι σφάλμα να υιοθετήσωμεν την γραμμήν της ανευθύνου ηγεσίας του Εθνικού Κόμματος.

Αλλ' εκτός τούτου η σκιαμαχία της ηγεσίας του

Εθνικού Κόμματος είναι δονκιχωτική. Κηρύττουν τον πόλεμον εναντίον της Σοβιετικής Ενώσεως διά να καταλάβουν το δημαρχιακόν αξίωμα. Κηρύττουν όμως πόλεμον, τον οποίον δεν είναι διατεθειμένοι να πολεμήσουν. Διότι ούτε ο Δέρβης θα αναλάβη να είναι στρατάρχης τούτου πολέμου, αφού άλλως τε έως τώρα δεν έλαβε μέρος εις κανένα πόλεμον, ούτε οι εις το Εθνικόν Κόμμα κομμουνιστικοφάγοι θα θελήσουν να καταταχθούν εις οιονδήποτε στρατόν διά την καταπολέμησιν της Κομμουνιστικής Ρωσσίας.

Και η ηγεσία του Εθνικού Κόμματος μας παρουσιάζει τούτο το παράδοξον. Καθ' ην στιγμήν όλαί αι Κυβερνήσεις του Κόσμου μηδ' αυτής της Ελλάδος εξαιρουμένης επιδιώκουν συνεννόησιν και συνεργασίαν μετά της Σοβιετικής Ενώσεως χάριν της ειρήνης του κόσμου, και καθ' ην στιγμήν καταβάλλεται κάθε προσπάθεια δι' αμοιβαίας υποχωρήσεις προς επίτευξιν συνεννοήσεως, η ηγεσία του Εθνικού Κόμματος σκιαμαχεί διότι μόνον με την άκαιρον, ασύνετο, εθνικής επιζημίαν και δονκιχωτικήν προπαγάνδαν κατά του κομμουνιστικού κινδύνου ελπίζει να κρατήσει το δημαρχιακόν αξίωμα.

Η ηγεσία του Εθνικού Κόμματος ζητεί να μας καταψηφίσετε διότι υποστηρίζομεν τους κομμουνιστάς. Οι κομμουνισταί εζήτησαν συνεργασίαν διότι πρώτοι επίστευσαν και διακήρυξαν ότι η εθνική σύνεσις επιβάλλει να προχωρήσωμεν όλοι ηνωμένοι εις τον απελευθερωτικόν μας αγώνα και εις την διεκδίκησιν των δικαίων μας. Ο αγών μας χρειάζεται την βοήθειαν όλων. Ο αγών μας είναι αγών ολοκλήρου του λαού, και εις τον αγώνα αυτόν πρέπει να δεχθώμεν την βοήθειαν παντός. Είναι φανερόν ότι είναι ολέθριον σφάλμα να αποκλείσωμεν από τον αγώνα μας μίαν μεγάλην μερίδα του λαού.

Τον εκλογικόν μας αγώνα τον εστηρίξαμεν πάνω σε ηθικάς βάσεις. Εκάμαμεν μεταξύ άλλων έκκλησιν προς τους φίλους και υποστηρικτάς μας να οπλισθούν με όλην την υπομονήν και να αποφεύγουν αποδοκιμασίας εις συγκεντρώσεις έστω και όταν

προκαλώνται. Θεωρούμεν αναγκαίον να επαναλάβωμεν την έκκλησιν ταύτην. Προεβλέψαμεν ότι εις την προεκλογικὴν κίνησιν των οι αντίπαλοι μας θα κατήρχοντο εις ὑβρεις και συνεστήσαμεν υπομονήν, διότι θέλομεν να κρατήσωμεν τον αγώνα μας εις υψηλόν επίπεδον. Δυστυχώς εις την πρώτην προεκλογικὴν ομιλίαν του αρχηγού του αντιπάλου συνδυασμού δεν ετηρήθη η απαιτουμένη ψυχραιμία και εσημειώθησαν αποδοκimasίαι. Τονίζομεν ότι οι αντίπαλοι μας σκοπίμως προκαλούν διά των ὑβρεων των τας τοιαύτας αποδοκimasίας διά να διεγείρουν συμπάθειαν με το μέρος των και να μας εκμεταλλευθούν εις βάρος μας. Δεν χρειάζεται να τους αποδοκιμάζωμεν όταν μας υβρίζουν εις τας συγκεντρώσεις των. Ο νουνεχῆς λαός έχει την ευκαιρίαν να τους αποδοκιμάση εις τας κάλπας.

Ετσι θα κρατηθῆ ψηλά το επίπεδον του εκλογικου μας αγώνα, όπως τον θέλομεν.

Υβρίσθημεν. Το επεριμέναμεν και δεν διστάζομεν να θέσωμεν τας ὑβρεις τας οποίας εξεστόμισαν εναντίον μας ενώπιον του λαού διά να κρίνη αν είναι δικαιολογημένα.

Μας απεκάλεσεν: "Ο ηγέτης του τζιενγκενοχωριού" και εννοούσεν εμέ.

Μας είπεν: "Ξεσημασμένοι πεμπτοφαλαγγίται, παταξιήδες, τζιενγγένηδες, καμουφλαρισμένα ανθρωπάρια, βρυκόλακες της εικοσάρας, δολοφόνοι, σλαυόσποροι, τίτσιροι καράολοι, ασήμαντοι ανθυρωπάκοι κλπ.

Ο λαός έχει ενώπιον του αφ' ενός την ηθικὴν και δημοκρατικὴν γραμμὴν της δικῆς μας παρατάξεως και αφ' ετέρου το χυδαίον υβρεολόγιον του αντιπάλου και δύναται να δώση την ετυμηγορίαν του εις τας κάλπας.

Κατήλθομεν εις τον εκλογικόν αγώνα με την ιδέαν της εθνικῆς συνεργασίας (...) Τρέφομεν ακράδαντον την πεποίθησιν, ότι ο λαός της Λευκωσίας, εν τη μεγάλῃ του πλειοψηφία θα εκτιμήση την πραγματικὰ εθνικὴν γραμμὴν την οποίαν ακολουθοῦμεν, και θα δώση διδακτικόν μάθημα εις

τους διασπαστάς της εθνικής μας ενότητας.
Ζήτω η εθνική ενότης".